

TISZAPOLGÁR és VIDÉKE.

Megjelenik minden vasárnap. Társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilap. Megjelenik minden vasárnap

Előfizetési ára:
Helyben házhoz hordva 1 évre 4 K., félévre 2 K. Vidéken postai szétküldéssel 1 évre 5 K., félévre 2 K 50 f. Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:
Piszer Lajos.
Társzerkesztő:
Kovács László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tiszapolgár, ahova a lap szellemi és anyagi oldalát érintő küldemények címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza. Bementellen leveleket nem fogadunk el.

Az új ipartörvény.

Régi óhajta az iparosságnak egy új ipartörvény megalkotása. Mégis kétségtelen hogy minden érdekelt tényező szívesen vár a kétélvizedes várakozás után még egy ideig, ha ezzel inkább látja biztosítva egy oly ipartörvénynek a megalkotását, amely a gyakorlatban végre is hajtható, s amely az életbe átültetve, üdvös hatással lesz az iparra és kereskedelemre. Már pedig az új törvénytervezet oly sok és oly nagyfontosságú kérdést ölel fel, a gyakorlatban még ki nem próbált új intézményeket kíván leteríteni és általában annyira tulterjeszkedik ipartörvényünknek megszokott keretein, hogy a gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából az alapos megfontolás nagyon is indokolt.

Ami a törvénytervezetet általánosságban illeti, minden érdekelt tényezőnek és mindenkinek, aki az ország iparának és kereskedelmének fejlesztését és virágzását szíven viseli örömmel kell látnia.

hogy az 1884 évi 17 törvényekben foglalt, most érvényben levő ipartörvényünknek a revíziója nagy lépéssel haladt előre a megvalósulás felé. Ámde más kérdés, vajjon kívánatos-e hogy a tervezet jelen alakjában és főleg mostani terjedelmében váljék törvényté? Erre a kérdésre habozás nélkül és határozottan nemmel kell felelnünk.

A tervezethez fűzött előszó maga is elismeri, hogy sok szó fér ahhoz, hogy az egész anyag egy törvény legyen-e? Mellette felhívja azt, hogy az egyfoglalt részek így szoros kapcsolatba kerülnek; hogy egy törvénybe foglalhatván különféle rendelkezések, az eljárás egyszerűsítetik és elkerülhetővé válnak az ismétlések és más törvényre való hivatkozások.

Ezek az érvek azonban nem elég fontosak és semmiesetre sem elegendők arra, hogy az új ipartörvénynek a tervbe vett kiterjedésében való megalkotása mellett foglaljunk állást, azokkal a sokkal nagyobb

számu és sokkal fontosabb indokokkal szemben, amelyek ellene szólnak. Ezek között a tervezet előszava is felhívja azt, hogy a törvény nagy terjedelme megnehezíti annak kezelhetőségét, hogy speciális törvények könnyebben mennek át az egyes érdekeltségi körök vérébe, tehát alkalmazásuk egyszerűbb és könnyebb.

Vannak azonban ezeknél súlyosabb indokok is. Mindenek előtt az, hogy a tervezetből mostani terjedelmébe és alakjában lehet egy törvény, de egységes törvény soha. A törvénytervezetnek egyes részeit annyira különböző felfogás lengi át, mintha azok nem is egy korszakban készültek volna.

De ettől eltekintve, lehetetlen, hogy ipari életünk a legnagyobb zavarok és leg-súlyosabb rázkódtatások nélkül megbirja annyi új intézménynek az életbe egyszerre való átültetését, sőt a meglévő és megmaradó intézmények keretén belül is annyi új intézkedésnek egy időben való kereszt-

mely rossz idő alkalmával engem fog vinni. rögtön veszek egyet. — Az eső oly mértékben szakadt, hogy kénytelen voltam egy kapu alá állni s ott várakozni.

Ismeretes dolog, hogy az eső és vihar rendkívül kedvez a szerelmeknek. Sőt az élet legprózaibb dolga is kedvező segítsége lehet a szerelmeseknek.

Ott álltam tehát a kapuban és feltekinttem az égre; mert sajnos, az ember csak akkor szokott az ég felé nézni, ha rossz idő, vagy zivatar fenyegeti. És ekkor, közöttem és az ég között megpillantottam egy ablakot és az ablakban — ó! az ablakban! — Most bizonyára azt hiszi az olvasó, hogy így fogok felkiáltani: „és az ablakban egy asszonyi lény volt!” Nemde, ezt gondolja az olvasó?

Tényleg úgy volt, az ablakban egy asszonyi lény volt. Ugyan hogy is irjam le hirtelen? Kedves olvasó, képzelj el saját tetszésed szerint, én mindennel meg leszek elégedve. A milyennek elképezed, olyan volt.

Az ablaknál ült és — olvasott? Nem virágait öntözte? Dehogy! A fülemülével enyelgett? Oh nem! Nem akarom az olvasót tovább untatni. Ebben a pillanatban történetíró vagyok, nem romantikus. Történeti tényt akarok elbeszélni. Az ablaknál ült és — a körmeit tisztogatta.

TÁRCA.

Mulandóság.

*Csillag világos éjszakákon
Ha egy-egy csillag leesik,
Valami lájja, bánató érzés
Ellát egész a szívemig.*

*Eszembe jut, hogy lesz idő még,
Mikor a szíved majd kihűl:
S emlékem sem marad meg tőled
A nagy csalódáson kívül.*

*Az álmaim majd szerte-széjjel
A semmiségbe tűnnek el.
S talán neved se hallom többé,
Oly messze mégysz majd tőlem el.*

*S talán kacagsz is néha rajtam
Ha eszedbe jut a nevem:
Hogy volt egy ábrándozó, aki
Csak álmodozott szüntelen!*

*Ki bágyadt, ábrándos szemével
Csak téged látott untalan;
Kinek a szíve érted vérezett,
De oly hiába, hasztalan.*

*Úgy fáj e sejtés... S szempillámon
Egy-egy kis könyecsepp megjelen:
A hányszor egy csillag kialszik.
A fényes, néma éjjelen.*
Karácsonyi Pál.

A félreértett esernyő.

— Saphir után ford.: Karácsonyi Pál. —

Szép nyári nap volt, de tagjaim remegtek a hideg szobában. Beburkolóztam egy nyári köpenybe s elindultam sétálni az utcákra.

Azt mondtam, hogy szép nyári nap volt; tüstént esni is kezdett az eső.

Már régóta nem hordok magammal esernyőt, először, mert nincs; másodsor — azért hozok fel két okot, mert vannak emberek, akik a legalaposabb okkal sincsenek megelégedve — tehát másodsor, mert nem nagy örömem telik abban, hogy esernyőm szolgálja legyek, mert hisz ha egy picit rossz idő van, mindjárt hordozni kell. Mielőtt oly esernyőt fognaq feltalálni.

Karácsonyi vásár.

vásár tart, tisztelt vevőim a pénztárnál a **fizetett számlának** 10% visszakapják. — Amely körülmény által nálam ajándékok rendkívüli olcsó árban szerezhetők be.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **december**

1-től 25-ig nagy **Karácsonyi vásárt** rendezek ajándékoknak alkalmas cikkekben s míg e

Eisler Károly

cipő-, kalap-, rövid és divatruháza
NYIREGYHÁZÁN. — Telefon 114.

Sirolin

Emeli az érvényet és a testület, megelőzi a köhögést, váladékot, égési károsítást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékesen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkort „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárban. — Ára tvegenként 4.— koron.

tülvitelét, mint a mennyit a törvénytervezet magában foglal.

Még egy, nem kevésbé lényeges szempont szól az ellen, hogy a tervezett reformok mind egy időben lépjenek életbe. Ezeknek az új intézményeknek a fenntartása ugyanis óriási költségeket igényel, amely költségeknek nagyobb részét járulékok és tagsági díjak alakjában közvetlenül és kizárólag, másik részét pedig közvetve, adó alakjában jobbra szintén az iparos- és kereskedőosztály fizetné s amely költségek oly nagy terhet hárítanak egyszerre az iparosokra és kereskedőkre, hogy azt ez az osztály existenciájának veszélyeztetése nélkül meg nem bírja. De nem bírja meg a terhek áthárítását a fogyasztó közönség sem, amelyet a máris uralkodó általános drágaság eléggé sújt.

Ily körülmények között, bármennyire imponáló is az a nagy anyag, amelyhez hasonló terjedelmű törvényalkotás kevés van, amellett kell állást foglalnunk, hogy az új ipartörvény maradjon körülbelül azon keretek között, amelyekben a mostani ipartörvény mozog, pótolva a hiányokat és javítva az elavult intézkedéseket. Ellenben a tervezet egyéb részeiben felöltött kérdések csak az új ipartörvény megalkotása után, fokozatosan, külön törvényekben nyerjenek megoldást.

Szilánkok.

Az én kedves Palkó barátom, amellett, hogy a középiskolai tanári rigorosumokra készül idehaza, arra is ráér, hogy elsőrendű járdataposó legyen, a mi épen nem akar dehommesztáló kijelentés lenni, tekintetbe véve, hogy a sétálás is művészet. De ha megharagszik is, a vélt sértésért, bizonyára kiengesztelődik, ha elárulom, hogy ő polihistor.

Nincs az a nehéz problema, a melynek a megoldása nem sikerülne neki, nincs az a terep a tudományok és művészetek mezején, melyen ő otthon nem volna. Reggelenként a nyelvészetből zaklatom. Hosszas gondolkodás nélkül meg tudja mondani, hogy hívják finn nyelven a kávésbriket, meg a babenspajzt.

Ebéd utáni sétáink alkalmával a wesztfáliai bekekötés 7. pontja iránt érdeklődöm s ő épen olyan fair benne, mint teszem, akár az aranybulláról volna szó.

Esténként pedig kvaterkázás közben arról is tud felvilágosítást adni mit csinált Newton a

En felnéztem, ő lenézett, ez tény. Meglátuk egymást, megszerettük egymást, örök hűséget fogadtunk egymásnak. Mindezt természetesen csak arckifejezés által.

Az üveg! Az ablaküveg! Az az átkozott ablaküveg nagyon bántott engem. — Az ember sohase bízzék az ablaküvegben! Egy lány az ablaküveg mögött egész más, mint ablaküveg nélkül. Egy lányfej az ablak mögött a legnagyobb optikai csalódás. A jognak első szabálya: soha ne légy szerelmes valakibe, míg az ablakot ki nem nyitotta.

Kinyitotta az ablakot. Ó! micsoda szépség! Olyan szép volt, mint . . . mint . . . lásd összegyűjtött és még össze nem gyűjtött munkáimnak 17., 39., 44., 67., 120., 201., 304., 506. stb. oldalait, s válassz egy mintát, tetszés szerinti honoráriumot kapsz érte.

Főlnézett az égre s aztán rám! Hisz én is az ő ege voltam. Akkor az ablakot ismét bezárta. Miért zárta be ismét az ablakot? Mert esett! Valóban! Az olvasó most már mindent tud, semmi sem fogja már meglepni.

Megint lenézett; egyszerre hirtelen fölkel, elsielt az ablaktól s néhány pillanatig távol volt, aztán visszajött és mosolygott. Ebben a pillanatban szökdecseelve jött az utcán egy szárnyas Iris, vagy hogy világosabban szóljak, az ő szobalánya. Esernyőt nyújtott felém s így szólt: „A nagyságos kisasszony küldte önnek ezt az esernyőt.” Ezt mondta s eltűnt, miközben még utána kiáltottam: „Leszek bátor majd az esernyőt köszönetemmel együtt a kisasszonynak személyesen átadni!”

kis kutyácskájával, ki rödöntötte a teli tintás-üveget a nehézség törvényéről szóló kéziratra.

Notabene, nem csinált semmit, nem is haragudott, hanem neki fogott s újra írta le az egészet.

Hát mondom, ezért a jártasságot a tudományok minden ágában szeretem és becsülöm az én fiatal barátomat s az a véleményem, hogy: sic itur ad astra! A tudomány tőke, mely meghozza az ő gyümölcsöző kamatait.

Howy mikor?

Hát kérem, nem szabad türelmetlenkedni.

Sőt épen a türelem, a mit közönségesen a szamarak erényének neveznek, az illik a tudáshoz.

A gyakorlati pályák is szépek, tagadhatatlan, s pedig azért, mert a fáradságért és küzdelemért megkaphatják legtöbb esetben mindjárt azt a jutalmat, mely abban a mondásban nyer kifejezést, hogy a munkás méltó az ő bérére, de az igazi tudomány hasznosítása nem lehet sem határidőhöz sem egyéb feltételekhez kötve majd eljön annak az ideje, s ha az értékesítés nem eszközöltetik is úgy, hogy a közönséges felfogás szerint valamely tőkének a realizálását értjük, az alkalom bizonyára megjön, midőn büszkén hivatkozhatk az ember arra, hogy nem hiába töltött el egy egész életet avval, hogy a szürkének csufolt elmélet mezején barangoiván, s nem törődve avval az aramiattal, mely csak a valóban hasznos és hasznalhajtó dolgokkal foglalkozik és törődik, aziránt érdeklődik, mit tudományok, költészetnek és művészetnek nevez a világ.

(Palkó, azért ne bízd el magad! tanulj, s ha beleuntál, kezdjed újra.)

Hétről-hétre.

— Napihírek. —

— **Dr. Pap Zoltán beszámolója Dr. Pap Zoltán** a tiszalóki választókerület országgyűlési képviselője f. é. november 29-én beszámoló beszédet mondott Polgáron, melyben választóit a politikai helyzetéről tájékoztatta, kiterjeszkedve különösen a mo t szönyegen levő új választói törvényjavaslatra és Bosznia és Hercegovina annexiójáról. Képviselőnk vasárnap d. e. 11 órakor érkezett hozzánk a Tiszalók felől jövő vonattal. A vasuti állomásnál számos híve várta a 48-as függetlenség pártelnökkel **M. Molnár Józseffel** az élén, ki a képviselőt esimes kis beszéddel üdvözölte. A beszámoló a délelőtti istentisztelet után a községháza előtt tartott meg nagyszámu hallgatóság előtt, mely a tartalmas és világos fejtegetéseket élénk figyelemmel és tetszéssel kísérte. Ezután bankett volt a 48-as pártkörben melyen számosan vettek részt. A banketten számos pohárköszöntő hangzott el. Legelőször **Dr. Dévény Lajos** emelkedett

Beszéljen ki-ki, amit akar, az asszonyok szeretetreméltóbbak a férfiaknál, még nálam is. Oly édes apróságokkal tudnak nekünk alkalmat adni arra, hogy velük megismerkedjünk, hogy velük szemben mi, a teremtés urai, a teremtetnek valóságos fajankói vagyunk.

Másnap gyönyörű idő volt, elmentem hozzá. Micsoda különbség, boldog Isten! Tegnap esernyő nélkül mentem esőben, ma meg napfény volt s esernyőt vittem. E természet gazdag az ilyen ravasz ellentétekben.

Fölmentem. Kopogtattam. „Szabad!” szólt egy fuvolaszerű hang és beléptem. Az ablaknál ült; — közeledtem feléje karomon szerelmem zálogával, az esernyővel.

„Kisasszony!” szóltam, de rögtön kijavítottam szavamat: „Bajos kisasszony! Az életben a férfi védelmet nyújt a hölgyeknek, a hölgy k pedig esernyőt a férfiaknak!” Itt megálltam, hogy ennek a fényes bekezdésnek eredményét szemléljem. Semmi eredmény! Ahá, gondoltam, vegyük csak elő a humoros szellemi vitorlát s tüzzük fel a sentimentalismus árbócára! Aztán így folytattam:

„Bajos kisasszony! mily boldog az, aki az élet zivatarja elől és a lét felhőiből egy érző szív boldogítja, napsütött országába menekülhet!” Ismét megálltam, hogy értelmes kifakadásnak hatását megfigyeljem. Ez is hatás nélkül hangzott el.

Szóval az én szépen hideg, érzéketlen, megközelíthetetlen maradt. Ez a képmutatás nagyon bosszantott. Nekem esernyőt küldeni, s vele mintegy esernyőnyelven azt jelenteni, hogy

szólásra üdvözölve a hívei közzé érkezett képviselőt a tagok nevében. Dr. Pap Zoltán többször szólalt fel, s élénk figyelem közt fejtegette a függetlenségi elvekhez és törekvésekhez való ragaszkodás szükségességét. Kivüle meg Homolay Gyula (B. Szt. Mihály) mondott talpraesett beszédet. Majd Pallagi Mihály mondotta el egyikét ama sikerült beszédeknek melyért megérdemelt tapsokat. Dr. Pap Zoltán az esti ropattal utazott vissza Debrecenre át Budapestre.

— **Öngyilkosság.** Takács Katalin férjezett Soltész Józsefné, kinek öngyilkossági kísérleteirol lapunk multi számában megemlékeztünk vasárnap reggel behalt sebeibe: A szerencsétlen véget ért fiatal asszonyt hétfőn temették el nagy részvét mellett.

— **A községi képviselő választások.** Polgáron f. évi december hó 1-én ejtett meg a községi képviselők választása **Kubinyi Zsigmond** járási szolgabíró elnöktele alatt. Megválasztottak: **as I. kerületben** Okváth József, Csóhány Mihály, P. Juhász János, Medve István, Csendes Gaspar és Baracza Mihály, **a II. kerületben** Tálay János, Dobos János, Szilvássy György, B. Szabó István, Makó István és Ifj. Mézes Lőrinc, **a III. kerületben** Görömbelyi József, Kertész József, Dobos Lukács, Zöldi Mihály és Csák Ferenc.

— **Végrehajtó választás.** A Polgáron megüresedett közs. végrehajtói állásra a **Dobos Imre** járási főszolgabíró elnöktele alatt f. évi december 2-án tartott képviselőtestületi gyűlésen egyhangulag Kiss Sándor választott meg.

— **A vármegyei virillsek.** Szabolcsvármegye legtöbb adófizető bizottsági tagjainak 1909. évre érvényes névjegyzéke ellen beadott felszólamlások elbírálása céljából az állandó bíró választmány gróf Vay Gábor főispán elnöklésével a főispán hivatalos helyiségében e hó 3-án ülést tartott. A névjegyzék ellen 31 felszólamlás lett beadva.

— **Thass község megszelyje magát!** Hogy a XX-ik században is megeshetik ilyesmi: Thass községben *nyegen* sem kell a könyv, a szellemi táplálék. És ezt a leghitelesebben bizonyítja a község jegyzője, **Major Ferenc**, aki jegyzőkönyvi kivonat alakjában kénytelen volt számot adni illetékes helyen a község képviselőtestületének eme sötét föltjáról. A dolog miben állása az, hogy **dr. Vált György**, Szabolcsvármegye agilis tanfelügyelője megkereste Thass község képviselőtestületet, hogy kérelmezze a miniszteriumtól az ingyenes népkönyvtarat. Csak egy „igen” szavába került volna a képviselőtestületnek, hogy megkapja az ingyenkönyvtarat szekrényestül, az igen helyett azonban a meg mindig Tas vezér idejében élő atyafiak nem-et mondtak. De még a több, mint ezer éve nyugvó Tas is bizonyára megfordult sírjában erre a hallatlan határozatra mely a róla elnevezett községet örök szegénybe borította. A legesodálatosabb azonban a dolog: jöjj vissza vele együtt! És most ez az érzékeltenség!

Még egy kirohanást kíséreltem meg, de hiába! Így válaszolt: „Nagyon kérem, kimeljen meg szavaitól!”

Ez már bosszantó volt! Merészségemet szenvedélyem hevességével mentegtettem s vegre annyira mentem, hogy így szóltam hozzá: „Azt a jóságát, hogy nekem esernyőt küldött, boldogító meghívásnak vettem, hogy személyesen jelenjek meg ön előtt!”

Fölugrott, szép arcát nemes pir futotta el s így szólt: „Hiú férfiak! Tudja meg hát, hogy az ön tekintete, az ön otléite türhetetlen, elviselhetetlen volt rám nézve annyira, hogy jónak láttam önnek minél előbb egy esernyőt küldeni, csakhogy hamarosan elmenjen onnan!”

Hogy én ezen beszéd alatt ördögiesen ostoba arcot vágtam, azt mindenki elhiheti nekem, de összeszedtem rögtön minden ironiámat s ezt kérdeztem tőle: „De kedves kisasszonyom! mi kényszerítette önt arra, hogy az ablaknál maradjon, ha szemben egy olyan gyűlöletes alak állt, mint én?”

Gúnyosan bokolt előttem s nevetve így szólt: „Úracskám! hátha épen a valódi kedvesemet vártam oda? Ajánlom magam!” S ezzel eltűnt egy mellékszobában. Jobbra át-ot csináltam és eljöttem. A szerencsétlen, félreértett esernyőt ott hagytam az asztalon. Aztán leirtam ezt az épületes históriát magán és nyilvános büntetésemre és az egész férfivilág hűségét és önszeretetét bizonyító erkölcsi pelda gyanánt.

ban az is részben megfélék akik könyvtárguktól gosság

Appony iparkod utakat. lépésen niszter könnyű den is igazgat nak s részére kat ka utazha diák u vasuti

vándor sít vo borek nevébe regény sűrűm össze az ura senki Most ter re magya sok, a jön. könyv

lani e lgaz, megor köhög nevez annak. A köf hanel hatás teti, foko

elmül sek e

Köve Horu Agne Lipcs Marit gar Ujhe

Nyitr Auni Polg Ozv.

Marit Roza zellia Polg

Tav

meg aran anny dem de l ford

fel a a ve erős szár anna veté lesz nag ned

ban az, hogy a testület gyűlésén három tanító is részt vett és egyik se vette magának azt a fáradságot, hogy ezt az ostoba határozatot megfélebbezze. Azok a képviselőtestületi tagok akik kézzel-lábbal tiltakoztak az ingyenes népkönyvtár ellen, bizonyára azért dobják el maguktól a földi világgosságot, mert az örök világgosság majd úgy is fenyeskedik nekik.

— Vasúti kedvezmény a diákoknak. Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter iparkodik megkönnyíteni az ifjúsági tanulmányutakat. Most a közoktatásügyi kormány közbelepésére Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter nagyjelentőségű vasúti kedvezménnyel könnyíti meg az ifjúsági tanulmányutakat. Minden iskolai csoportos utazásnál a diákok az igazgató igazolványára félárú menetjegyet kapnak s ahol nagy távolságokról van szó, a diákok részére a gyorsvonatokhoz is III. osztályú kocsikat kapcsolnak s ezeken is félárú jeggyel utazhatnak a tanulók. Ezenkívül minden 10 diák után egy szegénysorsú diák teljesen ingyen vasúti jegyet kap.

— Akik Amerikában házasodnak. A kivándorlás a családi élet viszonyainak sok változását vonta maga után. Felszedelőködtek az emberek; megalapított családok maradtak el Isten nevében s a huzavonából nem egyszer sötét regények fejlődtek, vagyoni viszálykodások pedig sűrűn fordultak elő. Mert itthon mással állt össze az asszony, gondolván, úgy is itthagyták az ura, a kint lakó ember is kötött házasságot: senki sem tartotta számon a családi ügyeket. Most e zavarok elejtése végett a belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a külföldön élő magyarok családi viszonyaiban beálló változások, amint az idegen hatóságoktól erről értesítés jön, vezetessenek be itthon az illető anyakönyvébe.

— Köhögés nem betegség. Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek s mégis megöregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát soha sem hanyagolandó el, hanem vegyük azonnal az ismert „Sirolin-Roche” hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti, de az étvágyat is előmozdítja és a tasterót fokozza. Kapható gyógyszerárakban.

Anyakönyvi hírek. Polgár községben az elmúlt héten a következő anyakönyvi bejelentések eszközöltek:

Születés: Izsák Ágnes, r. k. Polgár. 136. Kövesdi Juhász Erzsébet, r. k. Polgár 1060. Hornyák Gábor, Gyula, r. k. Polgár 1045. Eliás Ágnes, r. k. Polgár 650. Gulyás Rozál, r. k. Lipseihat t. Biró Erzsébet, r. k. Polgár. Oláh Mária, r. k. Folyás t. Csohány István r. k. Polgár 1080. Lovász Margit, r. k. Polgár. 676. Ujhelyi Ilona, r. k. Polgár. 303.

Halálozás: Bolgár Mihály, 67 éves, Polgár. Nyitrai Józsefné, 47 éves, Szilhat t. Szilvási Anna 16 napos, Polgár. Biró Erzsébet 1. napos, Polgár. Soltész Józsefné, 22 éves Polgár. 280. Özv. Kovács Józsefné, 84 éves, Polgár 448.

Házasság: Juhász István, Polgár Szueskő Mária Hajdunánás, Lovász András Ferencz, Péli Rozál Polgár, Fleischer Béla, Baranóczy Gizella Polgár, Szabó Sándor József, Takács Zsófi Polgár.

KÖZGAZDASÁG.

Tavaszi vetések alá való őszi szántás fontosságáról.

A tavaszi vetemények alá való őszi szántás még nálunk egyáltalán nincs fontosságához mert arányban elterjedve a gazdaságokban, holott annyi előnyvel jár, miszerint valóban megérdemli, hogy nemcsak az eddigieknél nagyobb, de hogy lehető legnagyobb gondot és figyelmet fordítson rá minden gazda.

Amely gazdaságban csak tavasszal szántják fel a talajt tavaszi vetés alá, rendszeren elkésznek a vetéssel, mert telen át feltörtlenül heverő s erősen összeüledett tarló föld csak lassan szárad ki és így sokáig lévén kénytelen a gazda annak felszántására várni, későre marad a vetés s a késői vetésnek azután késői aratás lesz a következménye. Az őszi szántás elmulasztásának ez oldalról hátrányai azután annál nagyobb mérvben válnak érezhetőkké, minél nedvesebb időjárással köszönt be a tavasz.

Ha pedig a nedves telet egyszerre szelekben gazdag száraz idő váltja fel, az esetben az ily megüledett és megoseresedett földet porhanyóvá tenni csaknem teljesen lehetetlen, még a legjobb földművelő eszközökkel is a rosszul megművelt földről pedig, hogy mily aratást lehet várni, azt minden gazda tudja.

Más oldalról ellenben az őszi rögös szántást oly porhanyóvá teszi télen át a fagy, amilyenné csak a legrosszabb munkával tehetjük. Főleg kötöttebb agyagföldeknél az őszi szántásnak soha sem volna szabad elmaradni annál kevésbé, mivel legtöbb évben még december hónap is alkalmas a munka folytatására vagy bevégzésére.

Továbbá az eső és hóvíz nem foly le az ily földekről, hanem beleivódik, miáltal az ily földekben a gyors csirázás és élénk tenyésztettség szükséges nedvesség hosszabb időre biztosítva van a növények részére.

S végre, ha száraz időjárással köszönt be a tavasz, az ily ősszel felszántott tarlóföld felszíne gyorsabban kiszárad, miután a fagy porhanyóvá tette, előbb alkalmas a vetésre: miáltal clegendő időt nyer a gazda a szorgos tavaszi munkaidény alatt más munkák végbevitelére is.

Legelőszérőbb az őszi szántást azonnal oly gondtal végezni, hogy az egyuttal a tavasziak alá való vetőszántást képezze, és pedig nemcsak azért, mert tetemes munkaerőt takarítunk meg általa, hanem azon oknál fogva is, mert ezáltal a földekben a lehető legnagyobb mérvben visszatartatik a tavaszi növények sikerülésére életképesül tekinthető tavaszi nedvesség.

Az őszi szántásunkat azután tavasszal, hogy alkalmasabb tegyük a vetőmag befogadására, fel kell porhanyítanunk, felboronálnunk, mely célra legalkalmasabb porhanyító eszköz az Ósborn-féle rugós borona. Ez tökéletesen megkavarja, felporhanyítja a téli csapadék által megüledett földet.

Szántunk fel tehát ősszel tarlóföldünket okvetlenül s ne halasszuk el e fontos és a gazdaság üzemébe oly messze beható munkatételt holmi esékelyebb s egyébkor is véghezvitelt munkák miatt, gyakran kiszámíthatatlanok lévén azon előnyök, melyekben a gazdaság részesül, ha idejében véghezvitelt e munka, valamint kiszámíthatatlanok azon károk is, melyek annak elhanyagolását követhetik. Csak Dező.

GSARNOK.

Naplóból.

Csendes, borongó, méla alkonyon,
Lágy esti szélről rezgett a levél;
Gondolatim tova tűnő szárnyon
Szálltak, egy ismeretlen táj felé.
Új volt még az élet, s új volt benne minden,
Telve volt reménnyel, édes álmodással.
Rügyringató gallyon pihent meg a lelkem,
Telve volt minden még édes mosolygással.
Az ifjúság édes mámorra, ragyogó
Színekben festette a jelent és jövőt,
Még iskolás lány voltam ifjú és bohó,
Mildon ragyogó színben hittem a jövőt.
S im, hogy elszlott a kőd s tiszta lett a lég,
Az ifjúság elmúlt, s bohó már nem valek,
Szétfoszlott a remény, hisz minden mulandó
Hja! ilyen az ember, még ifjú és bohó,
Ismerett lett előttem az ismeretlen táj,
A csalódások ütötte seb már nem fáj;
A megismert élet nem lett előttem más,
Mint célra kötödsbe bűjt, szegény komédiás
Püsztit.

FÜST.

(Folytatás és vége.)

A kis menyecske megbírt a fiatal férj szöke fűrtjeit és kacagtak, nevettek, hogy a könyök is kiesordult!

Az ebéd igazán fölséges volt — az első ebéd. . . . .

Pedig keveset ettek. Hanem a férj gyakrabban öntött Tokaj lángitálából a finom karesu pohárkába . . . . . És az ebéd vegeztével az oreák pirosak voltak, a bor hűvőtől-e, vagy a röppenő csókotól, ki tudná azt megmondani? A fiatal asszonyka szép, fűrtös feje kisse félrehajolt és faradtan támaszkodott a zsölye támlájára.

A férj gyönyörűséggel nézte bájos, piruló feleségét. És a mint a nevetés, kacagás elmúlt, olyan mély, átható csönd bontogatta szárnyait a kis ebédlőben, hogy az óra halk ketyegése is sértő zajnak tetszett.

Angyalok röpködtek a szobában.

Egyszerre csak odadől a szép asszony az asztalra, eltemeli arcát kezeibe és elkezd zokogni . . . . .

A férj ijedten ugrik fel és meg fogja kezét . . . . .

— Az Istenért, mi lett?

Az asszony erőszakosan eltakarta arcát, melyet könyek áztattak.

— Szólj, édes kis feleségem, miért sírsz?

Mint gonosz csinyen ért gyermek, a ki bűneinek önludafában van, bűnbánó siralommal zokogta a nő:

— Bocsáss meg, bocsáss meg!

— Mit? Miért?

— Oh, én nem vol-tam ő szín-te hoz-zád!

— Milyen beszéd ez, Eliz . . . . .

— Nem mondtam meg mindent. . . . .

A férj érzi, mint húzódik le arcáról a vér — szíve felé, melyben égő kinokat érez.

— De hát — —

— Meg — csal — ta — lak. . . . .

— Megcsalt?

— Igen.

— De az ég szerelmére, szóljon, beszéljen hát!

— Oh, meg tud-e nekem bocsátani? Házudtam.

— Az nem lehet! Eliz, kérem, térjen magához, beszéljen világosan.

— Oh, megvallok mindent. Csak ígérje meg, hogy megbocsát.

— Igérem.

— Nos, hát hallgasson ide. Már meny-asszonya voltam, midőn megkérdezte tőlem egyszer, szoktam-e cigarettázni? Emlékszik rá? Én eltagadtam. Mert féltem, hogy nem tetszeném magának, ha bevallanám az igazat. Nos, hát tudja meg, én megcsaltam, mert én szerettem, nagyon, nagyon szerettem a cigarettát és most is ebéd után, ha rá nem gyújthatok . . . érzem . . . beteg leszek . . . . .

Milyen könnyűtlen lélegzett föl a fiatal férj e kinos vallomás után. Nem tudta mit tegyen előbb: ölelő karjait tárja-e ki, vagy pedig szivartárcáját?

Kitárta tehát mindkettőt, egymást átka-rolva nézegették a cigarettákból bodorodó kék füstkarikákat, melyek szeszélyesen gomolyogva törekedtek fölfelé, — egyre fölfelé . . . . .

St. M.

Kiadó és laptulajdonos:
Kovács László.

CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

Fehér angora, boát és muffot
meglepő szépen tisztít
Gabulya Mihály
keimefestő, vegyi ruhatisztító
és plisserozó intézete, NYIREGYHÁZA.
Pazonyi-útca 13. sz.
(Zrínyi szálloda
oldalán)

Három fontos cikk!
Köszén, Mész, Mütrágya

pontos szállításra legelőnyösebben
megrendelhető:

Klár Andor

cégnél, bank- és áruüzlet, DEBRECZEN,
Miklós-útca 23 szám. :: Telefon 445. sz.

Bankosztály: kedvező törlesztéses,
kötvény és váltókölcsönöket bonyolít le.

4 $\frac{1}{2}$ % Pénz 4 $\frac{1}{2}$ %

Olesó tőketörlesztéses kölcsönöket
10—75 évre folyósít, ugyszintén régi,
drágább kamatu kölcsönöket kicserél
(convertál) a lehető legrövidebb idő alatt.
Földbirtokok, házak, szőlők adás-vételét vagy
bérletét a legsikeresebb eredménnyel köz-
vetíti. Földbirtokok parcellázását elvállalja
és finanszírozza:

Nyiri József,

ingatlan és földhitel forgalmi irodája,
Nyiregyháza, Várm.-ház-tér 7.

Telefon sz. 96. Sürgőseim: Blumberg, Nyiregyháza

SÉRVKÖTŐK

haskötők, köldökszorító, egyenestartó, lümpék,
műkéz, műláb és minden othop. cikket. Divatos
REFORM francia fűzőt (mieder). Mindenféle
béllelt bőrkezttyűkből nagy raktár és
mérték szerint is készít

BLUMBERG JÓZSEF

kezttyű és sérvkötőgyáros NYIREGYHÁZA. Városház-t. 2.
Betegápolási és gummicikkék, solingeni acélárak,
illatszer és szappanok raktára.

!! Borlefejtő esővek gyári árban kaphatók !!
Ugyanott egy tanuló ellátással vagy fizetéssel felvétetik !!

*****

Hirdetések
jutányos áron
felvételnek
a kiadóhiva-
talban.

*****

CLAYTON & SHUTTLEWORTH^{TM}
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvotógépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes
acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden
egyéb gazdasági gépek.

*****

SÍRKÖVEK
mindenféle alakban és nagyságban
legolcsobb árak mel-
lett kaphatók:
Führer Zsigmond Fiainál
438—52—47 Nyiregyháza,
Vármegyeház-utca 5-dik szám.

*****

Mielőtt
személy-, jelzálog- v. építési
BÖLCSŐN
írni kezdés előtt,
kérem díjtalanul pro-pek tust.
MELLER L. EGYED
B U D A P E S T,
IX., Lónyay-utca 7.
Telefon-Interurbán
46—41.

Külföldi utamról visszatérve, a n. é.
közönség szíves tudomására hozom, hogy a
már 20 év óta fennálló

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet megnagyobbítottam és a
modern technika minden kellékével fel-
szereltem.

Készítek: arany-, ezüst-, porcellán-
és cement- fogtöméseket. Ugy egyes
fogak- mint fogsorokat kautschuk- és
aranylemezen, csapfogakat, platina- és
arany koronát, valamint mindennemű
complicált korona- és hidmunkát (száj-
padlás nélküli fogakkal) mely munkalatok
pontos, tartós és gyors kivitelezést teljese-
szavatolok.

Foghuzás érzéktelenítő szerekkel
(Injectioval). 662—2—5

Rendelés egész napon át.

Telefon szám 41.

Nyiregyháza, 1908. évi október hó.

Tisztelettel:

Dr. LAUFER MIKSA

● fogorvos, Orosi-útca 1. szám.

Kerekes Pál úri divat és angol
szabó üzlete.

Novella öltönyök mérték szerint 52—60 K-ért
kizárólag csakis nálam kaphatók.

Ujjonnan berendezett úri divat üzletemben angol felöltők, lovagló kabátok,
kész gallérok, vadász pump Bricse sz nadrágok, frak mellények
és öltöny mellények készen kaphatók.

Kalap, sapka, fehérenmű, háló ingek, kezttyük, nyakkendők, angol Plaidek, koci
takarók, séta botok, utazó bőröndök, pénzerszények, illatszerek,
szappanok, fogpaszták stb. stb.

Egyenruha felszerelések, tisztú sapkák, kardok, portopék, sarkantyuk,
vasúti, hivatalnoki, álliszti és szolgáló sapkák, zsinórok és gallér jelvények
raktáron tartatnak.

564—2—12